

História Gymnázia v Turzovke

Medzi najdôležitejšie vzdelávacie inštitúcie v meste Turzovka patrí Gymnázium. Aj vďaka jeho existencii sa Turzovka mohla v roku 1968 stať mestom. Táto inštitúcia poskytuje kvalitné vzdelávanie už od roku 1940 a pripravila niekoľko úspešných generácií absolventov, ktorí našli široké uplatnenie na vysokých školách a na pracovnom trhu.

História školy sa začala písať už v roku 1936, kedy sa začalo s prípravnými prácami pre výstavbu novej budovy Štátnej meštianskej školy v Turzovke (dnešného Gymnázia). Výučba dovtedy prebiehala v niekoľkých budovách – v štátnej ľudovej škole za kostolom, v bývalej cirkevnej škole pri kostole, ba dokonca i v priestoroch bývalého panského pivovaru. Myšlienkou výstavby novej meštianskej školy sa obec zaoberala už od roku 1923, avšak trvalo ďalších 13 rokov, kým sa projekt začal realizovať.

Referat ministerstva školstva a národnej osvety v Bratislave 15. apríla 1936 schválil projekt výstavby štátnej meštianskej školy s rozpočtovými nákladmi 1,9 milióna Kč. Vedenie obce Turzovka podalo na Krajský úrad v Bratislave žiadosť o udelenie subvencie (podpory) na stavbu školy a čakalo, že Ministerstvo školstva a národnej osvety udelí štátnu subvenciu vo výške 800 000 Kč. Obec nemala dostatok finančných prostriedkov a bola nútená vyzdvihnúť si pôžičku. Obecné zastupiteľstvo 3. marca 1936 požiadalo krajský úrad o prevzatie záruky za pôžičku, ktorú si chceli vyzdvihnúť v Zemskej banke, vo filiálke v Bratislave. Krajský úrad mal prevziať 90 percent záruky za pôžičku. **Obec si v druhej polovici roka 1936 vyzdvihla pôžičku vo výške 830 000 Kč so 4,5-percentným úrokom a splatnosťou na 30 rokov.**

Obec Turzovka odkúpila pozemky na výstavbu školy po 11 Kč za m² od Márie Holkovéj, Rozálie Vrlíkovej a spol., Maxa Hoffmanna, Mórica Hoffmanna a Jozefa Tkáčika a spol. o výmere 6 771,5 m². Obec ešte v roku 1938 kúpila od Antona Cisárika pozemok, aby sa mohla vybudovať cesta medzi budovou meštianskej školy a pílou Antona a Ladislava Cisárika.

S výstavbou školy sa začalo v roku 1937. Stavebníkom bola obec Turzovka. Projektantom stavby bol Ing. František Bednárik zo Žiliny, stavebné práce vykonal architekt Jaroslav Čermák z Místku, stavebný dozor mal Maximilián Politzer a v stavebnej komisii boli Pavol Súčik, Jozef Cisárik, František Michalisko, Ján Menkyňa, Ondrej Chrobák, Pavol Mucha, Gregor Chromík a MUDr. Adolf Staneček. Veľkú zásluhu na výstavbe školy mal jej prvý riaditeľ Ján Bábik a turzovský rodák JUDr. Ján Sekáč, ktorý pôsobil ako krajský viceprezident v rokoch

1931 – 1937. Zaiste aj vďaka nemu štát poskytol podporu vo výške 800 000 korún.

Práce na výstavbe školy prebiehali v rokoch 1937 – 1940. Z roku 1939 sa nám zachovali podrobné správy, ktoré dokumentujú priebeh výstavby. Jedná sa predovšetkým o správy stavebného dozoru (Stavebnej správy novostavby štátom subvencovanej meštianskej školy v Turzovke) a Obvodnej (Újazdnej) školskej rady v Turzovke adresovanej Krajskému úradu v Bratislave.

Stavebná správa informovala 16. januára 1939 Krajský úrad v Bratislave o postupe remeselníckych prác na predmetnej novostavbe. Uvádza sa, že „stolarska firma práve prevádza montáž vonkajších vchodových dverí. Sklenárska firma pokračuje v zasklievaní okien, čo dokončí do 21. januára. Ostatné remeselnícke a inštalátorske práce budú pokračovať, až keď bude teplejšie počasie, lebo budova nie je vykurovaná. Taktiež je nutné vyriešiť úpravu oplotenia dvora a príjazdných ciest so stavebníkom.“

V apríli 1939 sa po zimnej prestávke opäť pokračovalo s remeselníckymi prácami na novostavbe. Začiatkom júna boli dokončené elektroinštalátorske práce firmou D. Orován, elektrozávod v Žiline.

Obvodná školská rada v Turzovke, zastúpená predsedom – farárom Ka-

rolom Točíkom a riaditeľom Štátnej meštianskej školy Jánom Bábikom, poslala Krajskému úradu 6. júna 1939 list, v ktorom prosí, „aby ako štátny stavebný dozor upozornil obec Turzovku, aby započala s dokončováním jednotlivých remeselníckych prác, aby novostavba mohla byť konečne odovzdaná svojmu účelu i keď úplne nedokončená 1. septembra 1939.“

Dňa 30. júna 1939 bola na notárstve v Turzovke spísaná zápisnica vo veci dokončenia stavebných prác na novostavbe Štátnej meštianskej školy v Turzovke. Prítomní boli Ing. Vladimír Pokorný, hlavný technický komisár krajského úradu, za obec Turzovku Jozef Marec, námestník starostu, a Alex Rajman, vedúci notár, ďalej Max Politzer, stavebný dozorca obce, za obvodnú (újazdnú) meštiansku školu Ján Bábik, riaditeľ meštianskej školy, a architekt Jaroslav Čermák, staviteľ z Místku. Prítomnými bola prevedená prehliadka novostavby Štátnej meštianskej školy, pričom bolo zistené, že práce sú v celku dokončené, až na nasledujúce práce. Staviteľská firma architekt Čermák má previesť parketárske práce, nápisy, vonkajšie úpravy dvora a oplotenia a dokončiť hospodársku budovu. Stolarska firma Rudolf Virec má dodať do školskej budovy niekoľko okenných krídiel, troje dvere a mosadzné kovanie. V byte riaditeľa má dodať drevené

schody, všetky dvere a niektoré okenné krídla. Inštalátorská firma Sochorek má v školskej budove natrieť a osadiť všetky radiátory ústredného kúrenia a dodať zariaďovacie predmety pre umývadlá. Sklenárska firma Švihálek a Garbar má zaskliť hlavné portálové dvere a dokončiť zasklenie niekoľkých okenných krídiel v triedach. Firma Hulita má dokončiť nátery okien a previesť maľovanie telocvične.

V dôsledku finančných ťažkostí obce sa práce na novostavbe prevádzali veľmi obmedzene. Podľa výkazu nákladov bolo potrebné k dokončeniu všetkých prác 537 494 Kč. Vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov žiadala obec, aby vonkajšie úpravy, t.j. letné cvičisko, dvor a chodníky boli dokončené neskôršie. Napokon bola výnosom Ministerstva školstva a národnej osvety Slovenskej krajiny v Bratislave z 15. júla 1939 schválená posledná subvencia vo výške 100 000 Kčs.

Predpokladalo sa, že stavba by mohla byť behom jedného mesiaca odovzdaná svojmu účelu, aby sa zaistilo zahájenie vyučovania začiatkom školského roka. Avšak zo správy stavebného dozoru z 19. augusta 1939 sa dozvedáme nasledovne: „Z vyzvaných podnikateľov dokončili svoje práce firma sklenárska, stolarska a maliarska a to v budove školskej. Firma inštalátorská a staviteľská svoje práce nezapočali, lebo nemali

vopred deponované svoje čiastky. Toho času na predmetnej budove není možno s prácami pokračovať, lebo obec bola povinná budovu dať k dispozícii pre ubytovanie vojska, na prechodný čas. Budova bola daná k dispozícii pre ubytovanie 5. augusta 1939. Následkom týchto nepredvídaných okolností nemôže byť budova odovzdaná svojmu účelu 1. septembra 1939.“

Riaditeľ školy Ján Bábik napísal 2. októbra 1939 Krajskému úradu v Bratislave nasledovný list. „Újazdná školská rada v Turzovke ako i riaditeľstvo školy uctive Vás prosí, aby ste zasiahol účinne do ďalšej dostavby meštianskej školy v Turzovke. Firma arch. Čermák ako sa zdá nemá chuti dostaviť tunajšiu meštiansku školu. Obec Turzovka nemôže sa dohodnúť s menovanou firmou. Riaditeľstvo školy preto snažne prosí p. ing., aby v tejto veci urobil okamžitý poriadok. Dodávka parket firmou Čermák nech sa okamžite zruší a dá sa palubová podlaha, ktorá bude môcť skoršie byť prevedená za dnešných pomerov, než parkety. Parkety by sa dali len do telocvične. Práce na meštianskej škole doposiaľ sú úplne zastavené. Meštianska škola má teraz 10 tried, pre ktoré má len 5 učební a to úplne nevyhovujúcich. Je nemysliteľné, aby ešte tento rok sa nezačalo s vyučovaním v novej budove, ktorá leží ladom. Újazdná školská rada sa postarala o vnútorné zariadenie, ktoré je úplne hotové. Zároveň újazdná školská rada snažne prosí p. ing., aby sa dostavila i riaditeľská vilka, nakoľko terajší riaditeľ musí mať vo svojej kuchyni riaditeľňu ako i sborovňu. V mieste niet žiadnych bytov.“

Napriek rozličným peripetiám sa stavbu Štátnej meštianskej školy v Turzovke (dnešného Gymnázia) podarilo dokončiť v roku 1940, kedy sa začalo aj s výučbou. Celkový náklad na jej výstavbu predstavoval sumu 2 400 000 korún.

V roku 1938 bola škola premenovaná na Obvodnú štátnu meštiansku školu v Turzovke. V súvislosti s celkovým politickým vývojom na Slovensku mala byť v novembri 1938 na základe uznesenia obecného zastupiteľstva škola premenovaná na Štátnu obvodnú meštiansku školu Andreja Hlinku v Turzovke. Do jej obvodu patrili aj obce Dlhé Pole, Olešná, Podvysoká, Zákopčie, Vysoká nad Kysucou a Makov.

(Pokračovanie nabudúce)

OZNAMY

Výkonný výbor Spolku rokovoval 21. apríla 2023 na Mestskom úrade v Turzovke. Za nových členov Spolku boli prijatí pán Anton Sabela z Korne, Miroslav Baranek st., Anton Baranek a Karol Baranek z Turzovky. Výkonný výbor sa uzniesol vydať dvojčísle Informačného bulletinu

v júlovom termíne a zorganizovať zájazd s názvom „Po stopách rodu Esterházy“ na zámok v Eisenstade a hrad Forchtenstein v Rakúsku. Esterházyovci boli majiteľmi bytčianskeho panstva a Turzovky v rokoch 1627 – 1868.